

Povjerenstvo za zakonodavstvo, kolektivne pregovore i zaštitu prava

Na temelju članka 37. Poslovnika, a u vezi članka 28. Poslovnika o radu Gospodarsko-socijalnog vijeća i njegovih radnih tijela, Povjerenstvo za zakonodavstvo, kolektivne pregovore i zaštitu prava na 42. sjednici održanoj 11. svibnja 2015. godine razmatralo je **Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima, s Konačnim prijedlogom zakona.**

Na osnovi rasprave i izjašnjavanja pojedinih članova Povjerenstva usvojeno je sljedeće

MIŠLJENJE

1. Vlada Republike Hrvatske podržava donošenje Nacrta prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima, s Konačnim prijedlogom zakona.
2. Socijalni partneri podržavaju donošenje Nacrta prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima, s Konačnim prijedlogom zakona, uz napomenu o potrebi poštivanja općih načela prava i načela pravne sigurnosti.
3. Ovom mišljenju prilaže se izdvojeno mišljenje Nezavisnih hrvatskih sindikata.

IZDOJENO MIŠLJENJE NEZAVISNIH HRVATSKIH SINDIKATA

Unatoč tome što načelno podržavamo predloženo značajno smanjenje zakonske zatezne kamate, imamo primjedbe na način reguliranja istog kao i na prijedlog izmjena koji reguliraju ugovornu kamatnu stopu, a čiji je iznos vezan za zateznu kamatnu stopu.

Budući da Zakon o potrošačkom kreditiranju regulira kamatnu stopu na stambene i potrošačke kredite, ugovorna kamatna stopa koja se regulira Zakonom o obveznim odnosima prvenstveno se odnosi na dopušteno prekoračenje po tekućim računima, a ovim izmjenama predloženo povećanje iste je neprihvatljivo. Naime, prema važećem Zakonu o obveznim odnosima u članku 26. stavku 1. propisano je kako je stopa ugovornih kamata između osoba od kojih barem jedna nije trgovac ne može biti viša od stope zakonskih zateznih kamata, dok se prijedlogom izmjena Zakona o obveznim odnosima predlaže da ugovorna kamatna stopa može biti uvećana za polovinu stope zakonskih zateznih kamata što konkretno znači povećanje sa sadašnjih 12% na 12,21%. Zbog velikog broja građana s minusima po tekućim računima te zbog načina i učestalosti obračuna kamata po njima, unatoč tome što na prvi pogled ne izgleda kao značajno povećanje, što je i navedeno u obrazloženju, simulacija s apsolutnim iznosima bi zasigurno uputila na ne toliko beznačajan iznos, bar ne za one koji nemaju drugu mogućnost, osim plaćanja istih. S obzirom na promjenjiv parametar koji se predlaže za izračun zatezne kamatne stope postoji mogućnost dodatnog povećanja ugovorne kamatne stope. Promjenjivost zatezne kamatne stope ne smatramo tolikim problemom, jer je predloženo njeno značajno smanjenje, dok smo u odnosu na ugovornu kamatnu stopu, koja se odnosi na stabilan i izdašan prihod bankarskog sektora, mišljenja kako je trebalo zadržati njeno reguliranje vezivanjem za eskontnu stopu HNB-a koja nije podložna čestim promjenama te je zadnji put mijenjana 2011. godine.

Nadalje, mišljenja smo kako se iznova pojavljuje problem definiranja referentne kamatne stope. Naime, u Zakonu o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi ona je definirana kao prosječna kamatna stopa na stanje kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima umanjena za jedan postotni bod. Osim što nema smisla trenutno umanjivanje prosjeka za jedan postotni bod, još manje ima smisla prijedlog izmjene točke 20. članka 3. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi kojim se prosjek umanjuje za tri postotna boda i to sa svrhom „uštivanja“ i usklađivanja s Prijedlogom izmjena i dopuna Zakona o obveznim odnosima. Ako je referentna kamatna stopa određena kao definicija onda ona ne bi trebala biti predmet matematičkog „uštivanja“. Jedan od razloga stvaranja Prijedloga zakona o kamatama na koji se potrošilo određeno vrijeme, a prošao je 1. čitanje u Saboru, bila je potreba definiranja referentne kamatne stope i stvaranje zakona koji će ovu problematiku obuhvatiti na jednom mjestu. Od tog zakona se odustalo, a sada usprkos dobrim namjerama kojima se želi značajnije smanjiti zatezna kamata, nes(p)retno se intervenira u tri propisa. Referentna kamatna stopa bi trebala biti definirana ili samo kao prosjek, što je i slučaj s nacionalnom referentnom kamatnom stopom koju objavljuje HUB, ili kao prosjek umanjen za standardnu devijaciju, što bi bilo najkorektnije, jer standardna devijacija odražava odstupanja od prosjeka, a smanjivanje za određeni broj postotnih bodova u sklopu definicije nikako nema smisla. Podržavamo spuštanje zatezne kamatne stope između osoba od kojih barem jedna nije trgovac s 12% na 8,14%, ali u odnosu na povećanje dopuštene ugovorne stope i intervenciju u Zakon o potrošačkom kreditiranju, čijim prijedlogom izmjena se za manje od jedan postotni bod smanjuje maksimalna efektivna kamatna stopa na stambene i potrošačke kredite, u kombinaciji s ranije spomenutim povećanjem dopuštene ugovorne kamatne stope smatramo diskutabilnim. Činjenica je kako na tržištu postoje i značajno povoljnije kamatne stope na potrošačke i stambene kredite tako da tu intervenciju građani neće vjerojatno ni osjetiti, dok male banke koje inače nude skuplje kredite to ograničenje mogu kompenzirati povećanjem kamata na minuse što može biti izravan udar na standard ionako prezaduženih građana.

Koordinatorica Povjerenstva

Admira Ribičić, v. r.